

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 8 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos pétt sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A tények beszélnek.

Arad, május 20.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök a *Helgy és Ugron* interpellációjára megadta a képviselőház mai ülésén a választ, melyet már megadtak röviddel előbb a közbejött események, s mely épen azért nem lehetett más, mint hivatkozás azokra.

Ezek mellett az események mellett, melyek az interpelláció tárgyát képező elégtételadást a legteljesebb mértékben foglalják magukban, önként érthetőleg esnek azon követelmények, melyeknek teljesítése a magyar kormányelnöki tekintélyen esett csorbáért ugyis csak részleg nyújtották volna a sokszor emlegetett szatiszfakciót. Érthető mégis a tisztelt ellenzéki interpellálók részéről, hogy ők csak a hiriért is, ezekbe a másodrendűvé vált kérdésekbe kapaszkodtak s csak hogy a választ tudomásul venniök ne kellessék, azokra nézve is felvilágosítást követeltek.

Hogy elment-e, vagy el fog-e menni a magyar kormányelnök tiltakozását tartalmazó jegyzék Rómába? az most már teljesen az azóta alakult viszonyoktól függ, de nem föltétele többé az elégtételadásnak. Lehet, hogy azóta elment, vagy hogy elfog menni, lehet, hogy annak elküldése a történetek folytán fölöslegessé vált; minden esetre azonban jogosult azon álláspont, hogy úgy mint sok más fontos és diskret természetű diplomaciai ténykedés, a nyilvánosság elé ne hurczoltassék. Azt pedig csak senki sem tagadhatja, hogy a nunczius beavatkozása Magyarország belügyeibe kellő nyomtatékkal

viSSZAUTASITTATOTT, különösen midőn a magyar állam szuverenitása és a magyar király apostoli felségjogai ebből az esetből a kormányelnök által a parlament színe előtt is erélyesen és ünnepélyesen hangsúlyozva lettek. Mindenesetre roszakaratu botorság volna föltenni a Bánffy-kabinetéről, hogy midőn a kérdés fölmerültével a magyar állam jogai érdekében állását vetette latba, és érvényt szerzett föllépésének, hogy ugyanakkor a miként másodrendű, részletei által engedje magát dezavualtatni.

A miniszterelnök különben bravurral utasította a választ megelőző vitába Apponyinak azon kaján inszinuációját, mintha ő a kiegyezési törvények magyarázata vagy végrehajtása tekintetében elődeitől eltérő uton akarna haladni s bárminemű változtatások iránt tárgyalásokba bocsájtkozott volna, vagy szándékoznék bocsájtkozni. *Nem akarja ő — ugymond — a közjogi alap fejlesztését semmi irányban, csak érvényesíteni akarja úgy, mint érvényesítették az ő elődei eddig is.*

Ezzel a legilletékesebb czáfolatot kapta ez a tendenciózus híresztelés, hogy t. i. a magyar miniszterelnök és a külügyminiszter között az 1867-iki XII. t. cz. 8 §-a fölött tárgyalások folytak volna, a mire különben szükség sem volt. Az 1867-ik év óta az összes külügyminiszterek a mindenkori magyar miniszterelnökkel — így tehát *Kálnoky gróf* és *Bánffy báró* miniszterelnökkel — mindig tökéletesen egyetértettek abban, hogy a külügyi politika a magyar miniszterelnökkel meg egyezőleg intézendő, és a magyar miniszterelnökök csakugyan kivétel nélkül az összes külügyekről mindig és szakadatlanul pontosan és kimerítően értesültek. Így

pl. mint a Bud. Tud. egy értesítésében olvassuk, *Tisza Kálmán* *Andrássy* gróffal szemben is megóvta ezen álláspontot a mint hogy *Andrássy* gróf pl. még a Berlini congressus alatt sem mulasztotta el soha, hogy a magyar miniszterelnököt az ott történetekről rendszeresen ne értesítse. Beható és fontos tanácskozásokat folytattak 1886 végén és 1887 elején *Kálnoky gr.* külügyminiszter és *Tisza Kálmán* miniszterelnök napokon át, midőn az orosz határcsapat összpontosítások történtek. *Wekerle* miniszterelnök tisztán azért ment Bécsbe, hogy *Kálnoky* gróffal külügyekben értekezék, és *Kálnoky* gróf is többször volt Budapesten csak azért, hogy a magyar miniszterelnökkel külügyi kérdésekben tárgyaljon. Teljesen ugyanígy állott ez a dolog a legutóbbi hónapokban is Bánffy báró miniszterelnöksége alatt. Újításra tehát e tekintetben egyáltalán semmi szükség sincsen.

Ezt a mesét a külügyi befolyás fejlesztése és szabályozásáról különben, a mint Apponyi föllépéséből kitünik a fekete sereg táborkarában eszelték ki s úgy adták tovább jelszóként az ellenzéki sajtóban, azon az Apponyi felszólalásából is kitünő czélzattól, hogy ráfoghassák a régebbi miniszterelnökökre, miszerint ők nem éltek ez irányban törvényadta jogaikkal s nem feleltek meg a törvényszabta kötelességeiknek. E mellett ráakarták fogni a liberális pártra, hogy ime ők is a kiegyezési törvények fejlesztésének terére léptek, s ismét az Apponyi programjából kértek valamit kölcsön. Ezeknek a vádaknak a fekete gróf a mai ülésen ékes szavakban adott kifejezést, csak hogy eszavak hamarosan a torkára forrottak, mert ép oly

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Martinovics és társai.

— A századik évforduló. —

Tegnap volt 100 éve annak a gyászos emléknappnak, midőn *Martinovics* és társai fejek hóhérbárd csapása alatt hullott le a budai Vérmezőn.

Első áldozat volt *Zsigray* gróf, kinek feje a hóhér ügyetlensége miatt csak a harmadik csapásra hullott le. Őt követte *Szentmária* *Ferencz*, kinek antoniuszi szépségű külseje, *Kazinczy* szerint, büszke, déložeg lelkét, s *Montesquieu*, *Rousseau* s más francia philosophok olvasása által művelt szellemét s tüzes democratát takart. Azután jött *Laczkovics* *János*, a ritéz művelt katona, a *Greven*-ezred törhetlen hazafiságu tisztje s a magyar királyi testőrség egyik volt tagja, kinek névessé bajnoki volt, járása affectálás nélkül büszke, mint a lélek, a mely benne lakott s ki a *Justum acten*: oem propositi virum hangoztatása mellett ment a vérpadra. *Laczkovicsot* *Hajnóczy* *József*, *Szerámmegye* egykori alispánja követte, ki szintén *Kazinczy*

szerint a hazát, a nemzetet hévvel szerette. A nagy tudományú és képzelhető munkásságu térfi, kinek láng volt a lelke, a francia revoluzióban élt testestől-lelkestől. Utóljára került a sor magára *Martinovics* *Ignácra*, a volt ferenczrendi szerzetesre, II-ik Lipót király egykori kedvenczére s franciaországi küldöttjére.

Ez történt az 1795. évi május 20-án reggeli 7—8 óra között.

Ezeket követték két hét múlva június 3-án *Szolovosik* *Sándor*, az alig 20 éves, bő olvasottságu jurátus, és *Óz Pál* fiatal ügyvéd, egyike a legjobb fejeknek az országban, kiról *Ürményi* *József*, az akkori személynök azt mondotta: hogy tudmánya szerint méltó lenne arra, hogy az ő székébe üljön.

Ezeken kívül még 11-en ítéltek halálra, de kiknek büntetése fogságra változtatott és többen hosszabb-rövidebb börtön büntetésre. Az elítéltek a nemzet díszei valának, nagyobb részük magasra törekvő, nagy tehetségű, fiatal, jeles férfiakból, kedvelt írókból, tisztelt tudósokból állott, úgy annyira, hogy azt lehetett hinni, miképen az értelmiségnek izentek irtó háborút. Sehol sem lehetett vol-

na akkoron műveltebb szellemeket, jelesebb, finomabb, genialisabb társaságot találni, mint a budai ferenczezek zárdájában, hol a foglyok elzárva valának. Van-e magyar, írja *Kazinczy*, ki ama falakra könnyek nélkül emlékeznék?

Annak illusztrálásul, hogy minő magas röptű szellemek voltak az elítéltek között, elég legyen csak a következő egynéhány nevet megemlítenem: *Abaffy* *Ferencz*, *Árvamegye* volt követe, *Bacsányi* *János*, *Kazinczy* *Ferencz*, *Szentjóni* *Szabó* *László* és *Verseghy* *Ferencz*, mindannyian kiváló magyar írók és költők.

S mindezen vérengzés és börtönre hurczolás miért történt?

Nem azért, mintha az elítéltek erőszakos fölforgatás utján akarták volna megdönteni az ország alkotmányát. Egyedüli vétkük csak az volt, hogy azon eszméknek akartak propagandát teremteni, melyek alig egy fél évszázad múlva megvalósultak s melyeket ma zavartalanul élvez a magyar nemzet: az egyenlőség, a szabadság örök igaz, ideig-óráig visszatartóztatható, de al soha nem irható magasztos eszméit. Demokraták voltak ők csupán, mint ma minden számbavehető politi-

tisztátalan forrásból merítette őket mint a mily czélzattal applikálta.

Mindenképen igyekeznek a klerikalisenek a kormány és a szabadelvű párt diadalát kisebbiteni, de ezzel csak magát teszi nevetségessé, mert azt csak senki sem fogja tőle komolyan venni, a mit sajtójában is legujabban híresztel, hogy t. i. Kálnoky lemondása nem az Agliardi ügyből s Bánffyval volt konfliktusából történt, hanem egészen más — eddig még föl nem derített — okokból s azért az nem is tekinthető a magyar kormányelnökön esett sérelem elégtételül.

Hát nehéz most a klerikalís nemzeti és szélbali párti hazafiak állása. Kissé nagyon is aperte és melegen találták pártját fogni a bécsi reakciónak s e reakció vezérének, Kálnokynak, mert azt hitték, hogy Bánffy bukik s a győztes reakció őket fogja a kormány és egy új guvernementális párt megalakításával megbizni. Miután várározásaikban csalódtak, most csűrnék csavarnák a dolgukat, de nem tudják hamarjában hogyan. Csupán Ugron Gábor találta föl magát s a miniszterelnöknek ma adott válasza után nem restellette kijelenteni, hogy ő örül Kálnoky bukásának. A képviselőházban Ugron ezen kijelentése csupán derültséget okozott. Ha Péter háromszor meg tudta tagadni, miért ne tagadhatná meg Ugron ma egyszer azt, a kit tegnap még mint urat és mesterét imádozott és követett.

BELFÖLD.

A magyar delegáció képviselőházi tagjait, szardai ülésében fogja a ház megválasztani. A delegáció múlt évi ülészaka óta történt új kormány alakulás folytán több személyi változás fog az idén történni a delegáció tagjainak sorában. A múlt évi delegáció két tagja ugyanis miniszterre lett s a volt miniszterium egyes tagjai viszont alig lesznek melölzhetőek a delegációknak kijelölésénél. Egyébként is fölülte kíváncsnak mutatkozik, hogy a szabadelvű párt új elemek beválasztásával elevenebb tegye ennek a testületnek lomha vérkeringését.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 20.

Kezdete d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

kusa a magyar közéletnek, de nem jacobinuszok.

Elveikért kellett meghalniok, vagy hosszú fogságot szenvedniök. Csak a nemzet megretentéséért áldozta fel őket T h u g u t n a k, az akkori Kálnokynak átkos rendszere, mely ki akart irtani minden szabad eszmét s mely kész eszközre talált a lelketlen, pénzsovár N e m e t h Jánosban, a királyi közügy igazgatóban, ki akkori viselkedésével örökre megbélyegzte emlékét a magyar nemzet történelmében.

Martyrjai ők mindenesetre a magyar nemzetnek, kiknek emlékét hálás kegyelettel ápolja az utókor, habár aulikus művek devalválni akarják is az ő értéküket.

De ezeknek nem hisz a magyar nemzet. Lehet, hogy voltak egyéni hibáik, de kibennek, hiszen emberek voltak ő is, s az ember hibákkal születik. Őzéljük, elveik azonban magasztosak valának, ők a hazát akarták nagygyá, s a magyar nemzetet egész összességében szabaddá tenni, nem erőszakkal, de az eszmék hatalma által.

Elveiknek, hitőknek lettek martyrjai s ár-

Jegyzők: Eszterházy István gr., Josipovich Géza és Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, miniszterelnök, Perozel Dezső, Lukács László, Wlascics Gyula, Dániel Ernő Festetics Andor gr., Fejérvári Géza b., és Josipovich Géza miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a főrendiház izenetét, amely szerint a főrendiház a vallás szabad gyakorlatáról és a recepczióról szóló javaslatokat módosításokkal elfogadta. Javasolja, hogy előleges tárgyalás végett adják ki az illető bizottságoknak. (Helyeslés.)

A ház a javaslatot elfogadja.

Elnök jelenti, hogy a szóló dézsmaváltság-ról szóló javaslatokon egy nyomdahiba volt, melyet a főrendiházban sem vettek észre.

Károly Gábor gr.: Hogy lehet ilyen főrendiházat tőnni, amely ilyen hibát sem vesz észre.

Batthyányi Tivadar gr. Itt sem vették észre.

Elnök mivel ilyen dolog csak a ház beleegyezésével korrigálható, ezt napirendre tűzik. (Helyeslés.)

A ház abban állapodott meg.

Elnök bemutatja a miniszterelnök leiratát, mely szerint Kálnoky Gyula gr., lemondott.

Apponyi Albert gróf e jelentésre azt a megjegyzést teszi, hogy a Kálnoky felmentése ellenjegyzés nélkül jelent meg, amely alkotmányos szempontból helytelen. — Nem tudja, hogy van-e erre praecedens. (Felkiáltások jobbfelől: Van!) Ha van, az tévedés. (Helyeslés balfelől.) Másik megjegyzése, hogy Kálnoky lemondásának okait a parlamentnek tudnia kell egész részletesen. A felvilágosításokat a miniszterelnök köteles megadni, a jelen esetben annál inkább, mert ezuttal Kálnokynak távozását úgy magyarázzák, hogy az a Bánffy-Kálnoky-affaire következménye és hogy Kálnoky a közjogi alap értelmezése miatt is kénytelen volt távozni. Epen azért részletes felvilágosításra van szükség. Emellett tárgyalásokról is beszélnek, amelyeknek őzélja biztosítani a két monarchia miniszterelnökének befolyását a külügyek vezetésére nézve. — Ha ez a hír nem igaz, akkor tessék egy szóval meczafolni. Ha pedig igaz, akkor ez csak annak bizonyosága, hogy az a sokat hirdettet közjogi orthodoxia ál-orthodoxia s hogy idáig ebben az irányban sem volt a kiegyezési törvény kellően érvényesítve. Es kérni, hogy mely epochára vonatkozik a közjog e rendelkezésének, e jogunknak elhanyagolása? Melyik miniszterelnök volt az, a ki e tekintetben mulasztott? (Zaj jobbfelől.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, különösen Prileszky képviselő urat, legyenek csendesen! (Derűtség.)

Prileszky Tádé: Egy szót sem szoltam!

Apponyi Albert gróf: Csodálatos, hogy a midőn ő a helyzetet akarja rölderíteni, a jobboldal zajong. (Nagy zaj jobb felől. Felkiáltások: Ohó!)

tatlanul haltak meg a vérpadon. Ezt még az aulicus írók sem vitathatják el.

Tegnap, midőn éppen száz éve volt annak, hogy nemeslelküket a vérpadon kilehelték, elszállott minden magyar embernek borongó gondolata a budai Vérmező felé s azon jeltelen sirok felé, melyben a kiszzenvedettek hamvai nyugszanak.

Az a sok bánatos sóhaj, mely a hazafiui keblekből fölkereste tegnap száz éves martyrjaink sirját, talán le fog hatni a sirok mélyébe s meg fogja sugni porrá vált szívek hamvainak, hogy igaza volt még is Szolarosíknak, midőn a martyrokat jelző megosonkitott fát rajzolá a börtön falaira s ezt írta a rajz alá: Loetius e truceo florebit.

Igen, abból a vérpadból, hol ők elhulának, a magyar nemzet szabadsága virágzott fel.

Magyar nemzet, mostan, midőn szabad vagy, emlékezzél meg azokról, kik ezen szabadság eszméinek első uttörői, első hirdetői valának, s ne engedd sokáig jeltelenül lenni száz éves martyrjaid sirját.

HEGYESI MÁRTON.

Kubinyi Géza: A sötétség lovagjai!

Apponyi Albert grófnak az a véleménye, hogy a dolgok csak így el nem intézhetőek, hanem azokról a dolgokról tudnia kell a magyar parlamentnek is. (Helyeslés balfelől.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök jelzi, hogy idáig minden külügyminiszter fölmentése mindig ellenjegyzés nélkül történt. Tehát nem róható fel a jelen kormánynek ez büntül. Ami Kálnoky fölmentését illeti, az sokkal subjektivebb, semhogy szükségesnek látna azokat bővebben kifejteni. Ami pedig legvégül a közjogi alapot illeti, ő semmi tárgyalást sem folytat, hanem csak a 28 éves gyakorlatot tartja szem előtt, hanem csak azt tette, amit tettek elődei: befolyását a külügyek intézésére biztosítani akarja. (Zajos helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Ugron Gábor nincs kielégítve a felelet által. (Derűtség jobbfelől.) Ha eddig nem ellenjegyezték a külügyminiszterek elboocsátását, az hiba, mert azért valaki felelős. Felelős már azért is, mert Kálnoky abban a kéziratban kitüntetést is kapott. Hasonlóképp nem felelet az, hogy Kálnoky távozásának okai a miniszterelnökre nézve sokkal subjektivebbek, semhogy az okokat fejtegetnie kellene. Ez képzelenség, mi több absolutismus, mert a kormányelnök, miniszterelnök bukásáról tudnia kell a parlamentnek. (Helyeslés balfelől.) Kérni volt-e a kormánynek befolyása Goluchowszki gr. kinevezésére? Mert ránk nézve fontos, hogy az az ember, aki Romániában érdekeinket nem tudta megvédeni, az az ember kineveztetése alkalmából szolgáltatott-e garanciát érdekeink védelmére? Nem sok bizalma van Goluchowszkyhoz, aki soha sem volt jó lengyel. A fi soha sem volt jó lengyel, soha sem lehet magyar barát. (Zajos derűtség jobbfelől.) Szükségesek az Apponyi által kért felvilágosítások egész részletesen s ezekről le nem mondhat.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök csodálkozik azon, hogy az ellenzék olyan dolgokról tud, amelyről a dolgok intézői nem tudnak. Azt mondja Ugron, hogy a kormány nem érvényesítette befolyását Goluchowszky kinevezetésénél. Igenis, a kormány érvényesítette befolyását a kinevezésnél. Egyébként pedig kár, hogy itt Goluchowszkyt támadják, mielőtt arra okot adott volna. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Ugron Gábor kijelenti, hogy ő csak képviselői jogát gyakorolta és joga kritikát gyakorolni az állam egy alkalmazottjával szemben.

Kubinyi Géza Ugronnal szemben csak azt konstataálja, hogy Ugron örömmámorban uszott, amikor idegen elemek megtámadták a miniszterelnöki méltóságát s ebben az országot és amikor ebből a harozból a miniszterelnök diadalmasan kerül ki, akkor Ugron Gábor kél támadásra a miniszterelnök ellen. (Zajos helyeslés és taps jobbfelől.)

Ugron személyes kérdésben szólalt.

Madarász József az ellenjegyzés szükségét hangsúlyozza.

A miniszterelnök átiratát tudomásul vették. Festetics Ander gróf törvényjavaslatokat terjeszt be. Egyuttal bejelenti, hogy a szőlők rekonstrukciójára vonatkozó javaslatot őszzel fogja bemutatni, ugyszintén azt is, amely a közraktárokról fog szólni. (Helyeslés.)

A javaslatot kiadták az illetékes bizottságoknak.

Bethlen Balázs gróf előadó beterjeszti a vionialis vasutakra vonatkozó bizottsági jelentéseket.

Annak idején napirendre tűzik.

Rosenberg Gyula előadó a spanyol kereskedelmi szerződésről szóló javaslatokról nyújtja be a bizottsági jelentést.

Annak idején napirendre tűzik.

Elnök jelenti, hogy a miniszterelnök ma óhajt felelni Helfy és Ugron interpellációjára. (Helyeslés.)

A válasz az ülés végére marad.

Harmadik felolvasásban is megszavazták a védjegyekről és az áruforgalmi statisztikáról szóló javaslatokat.

A találmányi szabadalmak.

Rosenberg Gyula előadó kijelenti, hogy a javasolt módosításokat elfogadja. (Helyeslés.)

A javaslat általánosságban már elfogadtatott s így a részletes tárgyalás következett. A 2. §-nál.

Bánó József a második pont kihagyását kéri.

Visontal Soma a szakasz harmadik pontját kéri kihagyni.

A vitát bezárták.
Dániel Gábor kéri a módosítások mellőzését. (Helyeslés jobbfelől.)
A szakaszt változatlanul elfogadták.
A 20. §-nál.
Helfy Ignác csak világosabb akarja tenni a szakaszt és erre nézve módosítást terjeszt be.
Dániel Ernő az eredeti szöveg fentartását kéri, mert a beadott módosítás csak tévedésből eredhet. (Helyeslés jobbfelől.)
Rosenberg Gyula hasonlóképp kéri az eredeti szakasz fentartását.
A szakaszt változatlanul elfogadták.
A 26. §-nál Neumann Armin módosítást nyújt be.
Mülek Lajos szintén terjeszt be módosítást.
Várady Károly hozzájárul mindkét módosításhoz.
Dániel Ernő csak Neumann módosításához hozzájárul.
Rosenberg Gyula pártolja a miniszter felhatalmazását.
A szakaszt Neumann módosításával fogadták el.
Az 59. §-nál Neumann Armin új szöveget ajánl.
Dániel Ernő hozzájárul a módosításhoz.
A módosítást elfogadták, valamint a javaslat többi részét is.
Elnök javasolja, hogy a napirendet tovább holnap tárgyalják és most következik az interpelláció.
Bánffy Dezső b. egyuttal a most tárgyalt javaslatot is kéri kitzüni.
Elnök: Természetes ez is a holnapi napirendnek lesz egyik tárgya.

A miniszterelnök válasza.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök kijelenti, hogy nagyon rövid lesz azon válaszában, amelyet Ugronnak és Helfynek ad, ami az ülés elején lefolyt vita után csak meg van könnyebbítve. Az interpellációk óta lefolyt események igazolják, hogy a kormány tekintélyén nem esett csorba. Ez az, amit mondhat és kéri válaszában tudomásul vételét. (Zajos helyeslés és taps jobbfelől.)
Helfy Ignác, ha a hivatkozott események alatt Kálnoky távozását értette Bánffy, ezt örömmel veszi tudomásul. Am nem felelt arra, hogy mi lesz az Agliardi ellen szóló jegyzékkel? Erre nem válaszolt Bánffy és épen ezért ezt nem is veszi tudomásul. A történetek egyébként, értve a bécsi beavatkozásokat, mind csak a függetlenségi párt álláspontját igazolják. Jó volna aztán, ha felelne Bánffy arra is, hogy Goluchowskyval szemben biztosította-e magát a jövőre?
Ugron Gábor az ország és a miniszterelnöki tekintélyéhez mérten többet remélt feleletül, mint a miniszterelnök pajzán és humorisztikus választát. Azt hogy Kálnoky elbocsátását kérte és megkapta, annak öröme és öröme akkor lesz teljes, ha Bánffy b. majd morra fogja buktnai mindazokat, akiket szóloók állandóan támadtak. De hol van most a jegyzék, amelyet a kormány Rómába akart küldeni.
Bánffy Dezső br. miniszterelnök a közérdekre való tekintéüből nem részletezi a dolgot. Ismételten kéri a Házat, hogy választát vegye tudomásul.

A választ a ház nagy többséggel és zajos éljenzések közt tudomásul vette.

IDÓJÁRAS.

Legnyomas: reggel 7 órákor 756.2 milliméter, délután 2 órákor 756.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 13.1, délután 2 órákor C° + 13.6. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DN. 4. délután 2 órákor EN. 2. Felhőzet: reggel félborult, esik, délután borult esik. Csapadék az előbbi 24 órában: 0 milliméter.

Az új külügyminiszter.

— A hivatalos lapból. —

Ó osászari és apostoli királyi Felsőge a következő legfelső kérésiratokat méltóztatott kibocsátani:

I.

Kedves báró B á n f f y! Midőn egyidejűleg gróf K á l n o k y Gusztávot, Házam és a külügyek miniszterét, lovasági tábornokot, saját kérelmére, hivatalából fölmentem: kinevezem gr. G o l u

chowsk i Agenor rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert Házam és a külügyek miniszterévé, a közös minisztertanácsban való elnökléssel s egyzersmind neki a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozom, a miről Önt ezennel értesitem.
Kelt Bécsben, 1895. évi május hó 16-dikán.

FERENCZ JÖZSEF, s. k.

B. Bánffy, s. k.

II.

Kedves gróf G o l u c h o w s k i! Kinevezem Önt Házam és a külügyek miniszterévé, megbízom a közös minisztertanácsban való elnökléssel s egyuttal Önnök a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozom.
Kelt Bécsben, 1895. évi május hó 16-ikán.

FERENCZ JOZSEF, s. k.

Kálnoky, s. k.

Azon körülményből, hogy a Goluchowski Agenor gr. kinevezéséről szóló királyi kézirat nem egy időben jelent meg a hivatalos lapban a Kálnoky gróf lemondását elfogadó királyi nyilatkozattal, a legképtelenebb kombinációkat bocsátották világgá. Azt mondták, hogy az is a királyi kegy egy különösebb megnyilatkozása a távozó Kálnokyval szemben. A dolog magyarázata pedig nagyon egyszerű. Az új külügyminiszter kinevezését tudató királyi kézirat csak azért késett vasárnapig, mert Goluchowsky Agenor gr. csak szombaton volt abban a helyzetben, hogy esküjét ő Felsőge kezeihez letehesse.

IDÓJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:
— Május 21. —
Enyhe. — Eső.

Az arad-csanádi vasut közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap délelőtt gyűltek össze az arad-csanádi vasut részvényesei a csanádi palota fényes tanácstermében, hogy megtartsák az évi közgyűlést.
A szablonos közgyűlések nagy sokaságából magasan emelkedik ki az arad-csanádi vasutársaság közgyűlése, mert ennek a részvénytársaságnak évi jelentése némileg képet is nyújt a megyei és városi élet közgazdaságáról, kereskedelméről, helyi forgalmának nagy részéről.
Ezen a közgyűléseken pár óra lefolyása alatt hallhatjuk azt az óriási tevékenységet, melyet a részvénytársaság Arad és Csanád megye és Aradváros érdekében kifejtett és tudomásunkra jó egyuttal a jövő évi munkaidő programja is.
A közgyűlés részletes lefolyásáról következő a referádánk:

Tizenegy órákor nyitotta meg a közgyűlést Bohus Zsigmond főrendiházi tag, a kinek elnöklése mellett jelen voltak: Boros Beni, Vásárhelyi Béla, Végh Aurél, Juhász Bálint, Szathmáry Gyula, Salacz Gyula, Mesz-kó Sándor, Major Miklós, Bohus István, Nachtnébel Odön, Neufeld Károly, Purgly János, Urbán István, Vásárhelyi László, Goldschmidt Sándor, Varjassy József, Tedeschy Viktor, Hegedüs László, Révész Adolf, Schreiber Sándor, Szentés Vidor, Kristóffy Ferencz, Szalay Antal, Weidenfeld Lajos, Szentpétery Antal, Irkei Emil, Hidegb Kálmán, dr. Kell Lipót, Szathmáry János, továbbá Battonya, Csanádpalota és Nagylak községek jegyzői.

Bohus Zsigmond megnyitó szavaiban fivőzölte a tekintélyes számban megjelent részvényeseket és a közgyűlést határozatképesnek mondotta ki a letétben helyezett 3 millió 890 ezer forint értékű részvények értelmében. A jegyzőkönyv vezetésére N a o h t n é b e l Odönt, hitelesítésére pedig H i d e g h Kálmánt és W e i d e n f e l d Lajost kérte fel.

Az igazgatóság jelentését Szathmáry Béla dr. megyei alügyész olvasta fel, melyből a következőket közöljük:

A gurahoncz-nagyhalmágyi vasut létesítésére vonatkozó eredményeket a jelentés így adja elő.

A magas kormányral első sorban megállapítottuk azon módokat, melyek az állami hozzájárulás megfelelő mérvének elnyeréséhez vezettek. A kereskedelmi miniszterium a gurahoncz-nagyhalmágyi vonal mentén nagy méretű állami kőbányát nyitatt és az ujonnan építendő nagy alföldi múnt közlekedésének nagyobb részét ezen kőbányából törteti és vonalainkon szállítja. Eltekintve attól, hogy ezen nagymérvű közlekedés által vasutvonalaink forgalma emelkedik, az állam vasutépítésünket még ez irányban teendő szolgálmainyaink és a posta szállítása fejében jelentősebb „a fonds perdus“ hozzájárulással is támogatja. Hasonló támogatásban részesít benünket Aradmegye törvényhatósága és a nagyhalmágyvidéki erdőkihasználási társulat is, — míg a községek részéről a köztulajdott képző területeken szükséges kisajátítási földrésztetek szintén díjmentesen bocsátották társulatunk rendelkezésére. Miután tehát azon kedvezmények és feltevések, melyek a gurahoncz nagyhalmágyi vasut építésének alapfeltételeit képezték, — elérték és teljesedésbe mentek, ezen vasutvonal építését a tisztelt közgyűlés részéről nyert felhatalmazásunk alapján és a kormánytól kinyert engedélyokmány értelmében az 1894. év második felében tényleg fogantatba vettük, és az alépítményeket — a nagyobb hidak és az alegt kivételével — még ugyanazon év folyamán legnagyobb részben el is készítettük.

„A kérdéses vasutvonal rendes végánnyal és tekintettel a hegyes vidék jellegére, nehezebb (25 klg.os) sínokkal és szolid alapépítménnyel (kő- és vashidak) épül, s így a legmesszebb menő forgalmi igényeknek is teljes mértékben meg fog felelni. A csanádi patak és a Fehér-Körös folyó négy nagyobb vasszerkezettű áthidalásán kívül, egy nagyobb (18 mtr. mély) sziklabevágás és egy 288 mtr. hosszú alagut nehezíti meg a külömben is erősen hegyi jelleggel bíró vasutvonal építés munkálatait, mely 26 kilométer hosszú vonal engedélyokmány szerű építési költségei 1.150.000 forintban lettek megállapítva és engedélyezve.

A nagyhalmágy-brádi vasutat — mint a jelentés mondja — még ez évben megkezdik építeni és az építési költségek fedezésére a már kibocsátott 2 millió forint értékű részvény kiadása mellett újabb egy és fél millió forint értékű törzsrészvényt adtak ki és újabb egy és fél millió forint elsőbbeségi részvény értékesítését biztosították.

A Fehér-Körös völgyében létesítendő vonalokról így szól a jelentés:

„A Fehér-Körös völgyében folytatandó vasutvonalunk a vidék hegyes jellegénél fogva aránylagosan költségesebb építkezést igényel is, mi ezen vonalhosszabbításhoz a legszebb reményeket fűzhetjük, mert az új vonal részben még igen jelentékeny erdősegeket vesz fel forgalmunk körébe, másrészt igen jelentékeny utanyag és hegyi termékek szállítását biztosítja és pedig oly módon, hogy ezen tömeges szállitmányok nagyrészenben a régi vasuthálózatnak majdnem egész hosszában végig futnak. — Egyuttal pedig megközelítjük új vonalunkkal Erdély legnevezetesebb és fontosabb bányavidékét, mely eddig a vasuti összeköttetés nélkülözve, most már egész forgalmával vonalunkra fog támaszkodni.

Nem hagyhatjuk említés nélkül a már több közgyűlésünkön méltatott azon körülményt sem, hogy új építkezéseink által a Fehér-Körös völgyének közénmedencéjébe hatóiván, nincs kizárva annak lehetősége, hogy vasutvonalunk forgalma nagymérvű közlekedés által minden időre biztos és jelentékeny jövedelmi forráshoz jut, és ennél fogva vasuthálózatunk is szállitási körébe vonhatja azon cikket, mely nagy tömegekben for-

dulván elő, más vasutaknál is a jövedelmezés legbiztosabb tényezőjét képezi.

Itt ismételve rámutatnunk kell vasúthálózatunknak különleges forgalmi viszonyaira, mely a hálózat nyugati vonalait által átszelt síkság és a keleti vonalrész által érintett erdő- és kőudas hegyvidék között természetesen kifejlődik és melynek jótékony hatását tapasztaljuk ez évben is, midőn az Alföld kedvezőtlen természete és gazdasági viszonyai között az ezen vidéken nagy mértékben mutakozó forgalmi pangás hegyi vonalaink tömeges erdei és bányai termékeinek szállítása által pótolatik, mely termékek a fogyasztó síkságnak vasúthálózatunk által megközelített piacaira szállíthatnak.

Azért — amint már mult évi közgyűlésünkben is kifejtettük — akkor, midőn egyrészt kelet felé a Fehér-Körös bércezes hegyvidéken nyújtjuk beljebb vasútvonalunkat, másrészt minden törekvésünket oda irányítjuk, hogy nyugati irányban a vasúthálózatunk kiegészítése és fejlesztése érdekében tervezett vonalakat — olyanokat, melyek hegyi termékeink számára újabb piacokat vonnak be forgalmi érdekkörünkbe — mielőbb létesíthessük.

Ezen vonalak közül kiemeljük különösen az Arad-Ujvárad-Perjámos vagy Várja, továbbá N.-Szentmikló-Makó--H.M.-Vásárhely között tervezett vonalakat, melyeknek reánk vonatkozó nagy fontosságára már a mult évben is szerencsénk volt rámutatni.

Beruházási költségekre a mult évben 609,984 frt 13 krt adtak ki. Ezeknek hova fordításáról a jelentés következőleg referál: „Mint lényegesebb beruházási műveleteket felemlíthetjük mindenekelőtt forgalmi eszközeink szaporítását, mely célra mult évben 275,401 frt 7 kr. fordított. Nagyobb építkezési illetve kibővítési munkálatokat végezettünk Borosjenő (9788 frt 72 kr.), Bokszeg (12,208 frt 17 kr.), Kovácskúta (10,530 frt 40 kr.), Elek (13,150 frt 66 kr.), Kisjenő (18,290 frt 20 kr.), állomásainkon. — Mezőhegyes állomásunkat a békés-csanádi vasut beágazása folytán szintén jelentékenyen kibővítettük (114,192 frt 99 kr.). — Aradi műhelytelepünk építkezéseit kiegészítettük (67,545 frt 76 kr.). — Csanádi vonalunkat telephon-hálózattal elláttuk (8088 frt 61 kr.). — A szőregyi csatlakozó állomás kibővítéséhez az egyesített engedélyokmány határozata értelmében kötelezett hozzájárulásunkat teljesítettük (21,525 frt); — szoval mindazon hasznos beruházásokat eszközöltettük, melyek által vasúthálózatunk szolgálhatóságát emelve, annak a magas kormány által engedélyezett és elfogadott értékeltségét törvényszerűleg biztosítottuk.“

1894. évi üzleti feleslegék hováfordítása tárgyában az igazgatóság és felügyelő bizottság az alábbi indítványt terjesztette be:

„Felhatalmazatik az igazgatóság, hogy az 1894-iki üzleti feleslegből, mely 515,995 frt 93 krt tesz ki, és az előbbi 1893-ik évről áthozott 45,374 frt 66 krral, összesen 569,370 frt 59 kr összegből a) 50,495 drb elsőbbségi részvény 6 százalékos osztalékként 302,970 frt, b) 31,600 drb törzsrészvény 6 százalékos osztalékként 189,600 frt, c) 59 drb kisorsolt elsőbbségi részvény törlesztésére 5,900 frt, d) a felügyelő-bizottság tagjainak díjazására 1,500 forint, e) az igazgatósági tagok jutalékára 25 ezer frt fordíttassék; — az így összesen 524 ezer 970 frt felhasználandó összegben felül fennmaradó 34,400 frtból a tartalékálap gyarapítására 2,500 frt fordíttassék, végre 31,900 frt 59 kr pedig az 1895-iki üzleti év számlájára átvezettessék. Végre felhatalmazatik az igazgatóság, hogy az elsőbbségi részvényeknek 1896-iki évi január hó 2-án esedékes ideiglenes szelvényei az 1895-iki üzleti év feleslegéből egyenkint 3 (három) forinttal beváltassanak.

Ugy az igazgatóság jelentését, valamint az alapszabályok módosítását a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A módosított alapszabályok szerint kimondatott, hogy a fennmaradó nyereség összegéből minden körülmények között csak 10 százalék fordíttassék az igazgatóság jutalékára.

A jelentések letérnyalása után kisorsoltak három igazgatósági tagot.

A kisorsoltak B o r o s Beni, B o h u s István és M e s k ó Sándor voltak, kiket a közgyűlés ujjalag megválasztott.

Uj igazgatósági tagnek S s e n t e s Vidor indítványára K r i s t ó f f y Józsefet, Csanádmegye főjegyzőjét választották meg.

A felügyelő-bizottság a régi maradt.

A gyűlés berekesztése előtt S a d t h m á r y Gyula kir. tanácsos, alispán szólalt fel, ki indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvi közszóval fejezzen ki helyismerését az igazgatóság, felügyelő-bizottság, s a derék tisztviselőiknek, kik B o r o s Beni, az érdeműs vezérigazgatóval az élén, minden tekintetben lelkiismeretes és ügybuzgó munkásságot fejtettek ki.

A közgyűlés egyhangulag magáévá tette az indítványt, mely után a gyűlés véget ért.

HIREK.

Május 21. Kedd. Róm. kath. naptár: Bódog. — Protestáns naptár: Bódog. — Görög-keleti naptár (május 9.): Izsiás. — A nap kél 4 óra 18 perczkor, nyugszik 7 óra 35 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak erazagos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10-12 óráig, délután 2-5 óráig. Bemenet díjtalan.

Köleszy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8-4 óráig és pénteken 11-12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Julius 2. A hadász-egylet júniálisa a Csáloi erdőben.

Nyáron az egész fűrdő évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, meg akkor is, ha többször változtatnak tartózkodási helyet, ha azt a kiadó hivatalail idejekorán közlik.

Személyi hírek. Lonovics József csanádmegyei főispán, M e s k ó Sándor dr. alispán és M a j o r Miklós makói polgármester vasárnap Aradon tartózkodtak.

Institoris Kálmán, Arad sz. kir. városának főjegyzőjét a mult havi közgyűlés hat heti időre szabadságot adott. A főjegyző szabadságidejét tegnap kezdte meg. A napokban Karlsbadba utazik.

A polgári házasság életbeléptetése. A polgári házassági törvény életbeléptetésén nagy buzgósággal dolgoznak az igazságügy minisztériumban. Az életbeléptetési rendelet tervezetét könnyen érthető formában már elkészítették s az igazságügyminiszter közölte azt véleményadás czéljából több kiváló jogászsal. Maga a miniszter tevékenységének javarésztét ez idő szerint az életbeléptetés előmunkálatainak szenteli s az ide vonatkozó rendeletet valószínűleg már igen rövid idő alatt ki is fogja bocsájtani. A mint megbízható forrásból értesülünk, a polgári házassági törvény a zárószakaszában megállapított végső terminusnál, december 8-ikánál, több, mint két hónappal előbb, o k t ó b e r e l s e j é v e l f o g e l é b e l é p u i, úgy, hogy nem egészen ötödfél. hónap mulva már megköthetik Magyarországon az első polgári házasságot.

A vízvezeteki szakbizottság tegnap délután S a l a o z Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen a vállalkozóknak több pénzbeli ügyét intézték el. Az ülés rövid lefolyásu volt.

Tavaszi szemle a várban. A kedvezőtlen időjárás miatt f. hó 17-én elhalasztott tavaszi szemlét tegnap tartotta meg Br. S p i e g e l f e l d József vezérőrnagy, dandárparancsnok. Háromnegyed 7 órakor az ezred teljes hadifelszereléssel kivonult a díszterre, az őrségről elhozott zászló alatt. Pontban 7 órakor jelezte a kúrtzó a dandárparancsnok érkezését, ki aztán végig ment a sorok előtt s között s figyelmesen a legapróbb részekig megvizsgálta a katonákat. Vagy háromnegyed óráig tartott ez a szigorú vizitálás, mialatt, hogy mily drukkot álltak ki a hadfiak, annak csak ők a megmondhatói. Azután kiléptek azok, kiknek valami kértni vagy panaszkodni

valójuk van, mert e napon a katonáknak direkt uton szabad kérelmeket a dandárparancsnokhoz felterjeszteni. Összesen 13-an voltak, kik e nap kedvezményét igénybe vették, köztük ugyszólván mind kérelemmel, talán egykettőn fordulván panasszal a generális-élő. 9 órakor a kasamatákat vizsgálta meg a dandárparancsnok s ugy ezek tisztasága s rendezettségük mint általában az egész szemle felett legnagyobb megalégedését fejezte ki Csikó s ezredesnek s a tisztikarnak.

A monographia-bizottság ma délutáni 4 órakor a főispáni irodában ülést tart, melyre a bizottság tagjait ezen az uton is tisztelettel meghívja az elnökség. Arad, 1895, majus 21.

A megyei telefonhálózat. A nagyhercegi megyei telefon a megvalósulás felé közeledik. A nagyváradai postaigazgatóság kiküldötte, G a á l Elemér telefonépítési mérnök tegnap Aradra érkezett, hol is S z a t h m á r y Gyula alispánnak bemutatva a megyei telefonhálózat terveit. Az. építést közelebb megkezdhetik.

Az egyéves önkéntesek kedvezménye. A közös hadsereg rendeleti lapja legutóbbi számában az egyéves önkéntesek második évére vonatkozó oly értelmű rendeletet tesz közzé, mely szerint azon önkénteseknek, kik az első szolgálati év leforgása után, a tartalékos tiszti vizsgálatot le nem tették u g y a n, de tényleges szolgálat folyamán kifogástalan magaviseletet, buzgóságot és a katonai szolgálat iránt kiváló érdeklődést tanúsítottak, kivételesen megadható az időelőtti tartósszabadságotatás kedvezménye. Annak a megállapítása, hogy kiket illet meg ez a kedvezmény, a vizsgálóbizottságra tartozik, melynek a rendelet erre nézve megadja a szükséges utasításokat. Az így tartósszabadságot önkénteseket, mindaddig míg tartalékba nem helyeztetnek, ami teljesen az eddigi szabályok szerint történik, a tényleges állomány kiegészítésére behívni nem lehet. Az említett kedvezmény e h ó v é g é t ö l f o g v a az erre érdemes és jelenleg már második szolgálati évükben levő önkénteseknek is megadható, de nem terjeszthető ki azokra, kik tényleges szolgálatukat (a katonai élelmezési és hasonló ágaknál teljesítették és a tartalékos katonai hivatalnokai vizsgát nem tették le.

Honvédtisztek kirándulása. Az a r a d i honvédtisztakar a hét folyamán a harcozásati gyakorlatok megsemlélése czéljából B o r o s j e n ő b e r á n d u l. Utközben P a n k o t á n kiszállanak, hol tiszteletökre bankettet rendeznek, Borosjenőben pedig, az ottani honvédtisztakar ünnepélyesen fogadja a bajtársakat.

Az „eltűnt“ szerb plébános. Nehány fővárosi lap nyomán megemlítettük mi is azt a világgá bocsátott, de teljesen hazugnak bizonyult hírt, hogy V i d á k István a r a d i gör. szerb plébános minden szó nélkül faképnél hagyta híveit s nyomtalanul eltűnt Aradról. Tegnap megjelent szerkesztőségünkben Vidák plébános ur, ezzel igazolván legjobban azt, hogy ő nem tűnt el s esze ágában sem volt eltűnni. Az egész történet — mint mi értesülünk — az aradi szerb hitközségnek már jól ismert és ezerszer nyilnterézö izgága elemé találta ki, hogy ezzel álljon bosszut Vidák erélyén, a ki, mint a temesvári püspökség megbízottja, a legnagyobb ambícióival látott hozzá az aradi szerb hitközség zilált s botránnyos ügyeinek helyreállításához s a papi tekintély megóvásához. A plébános felsőbb engedélylyel ment szabadságra s ezen időre helyettesít is állított S o l y m o s á n Mitrólyán gáji szerb pap személyében. Hogy különben az „eltűnés“ hira mennyire volt hitelt érdemlő, eléggé bizonyítja az, hogy a botránny szerető és csínylő urak a fönt említett

közleményt legelőször is a szerb tulajdon lapjába, az újvidéki bírhelet „Strassa“-ba küldötték be, amely kapva-kapott az alkalmon, hogy egy jó értesítés, tisztességes papot maghurozoljon.

Az aradi tanítóképző intézet növendékei közül a harmadévesek tegnap kezdték meg a tanképesítő vizsgálat írásbelijét. Az írásbeli dolgozatok elintézését három nap alatt kell a vizsgálatra becsátott növendékeknek elvégezniük. Mindazok a kik az írásbeli dolgozatokat sikerrel oldották meg, a szóbelit a jövő hó második felében fogják kiállani.

Vasúti osztlások kifizetése. Az arad-ceanádi egyesült vasutak elsőbbségi és főrésztvényének szelvényei 6 frtjával július hó 1-étől az arad-cean. gasd. tak. pénztárnál beváltathatók.

Honvédek éjjeli gyakorlata. Az aradi m. kir. honvédség ma éjjeli gyakorlatot tart. Az éj folyamán készenlétben lesznek, a mikor megfújja a riadót, egyszerre kivonul az összes honvédség. A gyakorlathoz reggeli 8 órára visszatérnek.

A nagyhalmagyi kirándulás. Rendkívül ügyes eszmévet lépett fel a vasárnapi közgyűlésen Boros Beni, az arad-ceanádi egyesült vasutak vezérigazgatója. A nagyhalmagyi vasutat most építik. Ez építkezések megtekintésére tervez Boros Beni egy nagyszabású kirándulást mely kétségtelenül sikerült, eredményekben gazdag lesz.

A megvásárolt Soltz-ház. A mondavilágból fennmaradt három-udvaros Soltz-ház gazdát cserélt, amennyiben azt az első aradi takarékpénztár a Kölcsey-utca 4. számú házzal együtt megvette. Ez a takarékpénztár vasárnapi igazgatósági ülésén bejelentette a vezetőség. A két ingatlan 115.000 frt értéket képvisel. Ezekre nézve az igazgatóság azt a felhatalmazást kapta, hogy előnyös vétel esetén mindkettőt eladhatja. Az igazgatóságnak, de különösen a vételt kezdeményező és végrehajtásában sokat fáradt Hann Alajos igazgatósági tagnak a vételügyben kifejtett sikeres tevékenységéért a közgyűlés jegyzőkönyvileg szavazott köszönetet. Ez alkalommal megbízott az igazgatóság a társaságnak már régebben tulajdonát képező ingatlanok esetleges értékesítésével, fentartván magának az eladások felett való végleges döntés jogát.

Bizikliző katonák. Megirtuk, hogy a 33-ik hadkiegészítő parancsnokság átírt a város tanácsa katonai ügyosztályhoz, hogy szólítsa fel azokat a hadköteles tiszteket és legénységeket, a kik a kötelező hadgyakorlatokat mint kerékpározók akarják kitölteni. Ezt a szándékot e hó 25-ikéig kell bejelenteni. Az illetők munkaképes gépet magukkal vivén, 20 forint kárpótlást kapnak. Ugyanily értelmű átirat érkezett a m. kir. honvéd parancsnokságtól is. Az ez évi fegyvergyakorlatra kötelezett honvéd kerékpáros tiszteket és legénységeket a katonai ügyosztályban jelentkezhetnek június hó 1-ig. Tehát nemcsak a bakák, hanem a honvédek is bizikliznek a hadgyakorlatokon.

Katonák rablótámadása. Tegnap éjjel történt. A Bozskó-utca első számú házában szolgáló Riszti Mária cselédeleányhoz beemént egy Grósz István nevű 33. gyalogezredbeli káplár, s egy Joaneszku Miklós nevű tiszti szolgál. Ezek a leányt kihivatták az utcára, ott letéperték a nyakán levő tallérokat tőle elrabolták. Az ijedelméből magához tért leány a rabló katonának utána futott, de azok eltűntek az éjszakában. Az aradi rendőrség ma fogta el a tetteseket s azokat átkísérte a katonai hatósághoz, hol bizonynyal szigorú büntetésben részesülnek.

Verekedés mulatságból. Gyanútlanul haladt tegnap éjjel hazafelé Miksits István

aradi cipépszegéd. Már a Thököly-térre érkezett, amidőn négy beszeszelt alak utját állotta s minden bevezetés nélkül átlegelni kezdte őt. Önvédelem közben sikerült egy nyakkendőt s egy sétabotot magával ragadnia. A rendőrség ennek alapján a tetteseket Vukner József, Sohutt Károly, Hait György és Tósz Péter személyében elfogta.

Névmagyarosítás. Samstág Ida aradi illetőségű ugyanottani lakos vezetőkevénynek „Szombati“-ra kért átválttatását a belügyminister megengedte.

Az Aradon időző cirkusz állandóan nagy közönség előtt játszik. De meg is érdemli a társulat a pártfogást, mert jót produkál. Lovai szépek, tagjai egyig ügyes emberek akik mutatványaikkal le tudják kötni a nézők figyelmét, s felkelteni elismerését. Klaunjaik csaknem mind magyarral beszélnek, ami feltétlenül említésre méltó. A cirkusz hosszabb ideig marad Aradon.

Reménytelen állapot. A reményteljes és reménytelen állapotok közt óriási a különbség. A reményteljes állapotban levő Kavanycs Józsefné tegnap összeveszvéen férjével, gyufaoldalot ivott s most reménytelen állapotban van. Az eset különben a szokásos formák közt történt meg.

Kolker Géza hangversenyezett tegnap este a Nagy Lajos sörözősarnokában szép közönség előtt. A vendég a Nagy Józsi zenekarával együtt működött közre a közönség szórakoztatására, ami nagyrészt sikerült is neki, mivel tiúnkón előadott dalaí tetszést arattak. Kolker hangszere speciális. Egy darab természetes fa, melyből csupán a leggyakorlottabb muzikus hozhat ki harmóniát. Hogy ezt Kolker kiváló ügyességgel teszi, ez az ő érdeme. A tilinkós még csak ma játszik Aradon a jelzett helyen.

Adomány. Dr. Posgay Lajos városi orvos és Barth Lajos urak az „Aradi polgári jótékonyság“-nak 2 frtot azaz két forintot adományoztak, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

MULATSÁGOK.

(=) A holnapi majális. A deák-majális, a hagyományos deákmajális, mely a zöldbe csalta az egész várost, egy silány kirándulási tervvé zsugorodott össze. Az aradi szép lányok szomorúak és sápadtak lettek, mert azt hitték, hogy ez az „abschlag“ mely után nem következik csupán csak egy nagy darab szürkeség, azután meg a végtelen semmi. Pedig nem úgy van A lélek nélküli diákság örökét átvette az aradi főreáliskolai ifjúság mely, nem mint jelezve volt holnap, hanem a családai erdő talajának tul nedves volt miatt szombaton tartja majálisát az aradi családai erdőben. Hiszük, hogy ha az idő kedvez és Fényes Dezső főrendező-tanár nem esik kétségbe, olyan mulatság kerekedik a vég Csálában, amilyent a honfoglalás óta aligha oseekednek meg az országban. A tanuló ifjúságon kívül ott lesznek azok is, akik nélkül a majális csak fekete betűs ünnep volna, az aradi szép lányok is, akiknek előre jó mulatságot és sok-sok vég nélküli csárdást kívánunk — emlékebe.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

Színészet Pankotán.

— Saját tudósítónktól. —

Pankota, május 20.

A „Tótleányt“ nézte csütörtökön szép közönség és a már nagyon ismert népszínművet csakis a jó előadás tette élvezhetővé. Erdélyi Margit (Hanka) szépen énekelt dalaival, természetes, a drámai helyeken értelmes játékaival sok tapsot aratva; rajta kívül partnere Csige Lajos (Bandi) volt jó, csak kérjük énekeje különösen mély hangjait mellhangból — lehet hogy eszgyenőbb lesz de kellemesebb mint a sokkal erősebb torokhang; a többi szereplők is szépen beváltak a keretbe.

Szombaton ünnepi est volt: a közönség egyik kedvencének M. Till Rózának volt a jutalom-

játéka és az ügyes színésznő megérdemelt kitüntetésben részesült, több szép csokrot, ajándékot, virágosít stb. kapott. Az este a „Vasgyáros“ ment jó előadásban és Till Róza (Claire) valamint Lukácsy (Derblay) ügyesen megjátáztott szerepükkel olyan tapsot idésték elő, hogy felvonások végén 4—5 ször kellett a lámpák előtt megjeleniük. Lukácsyt azonban figyelmesteljük ne szavaljon ha kell, ha nem — a „Vasgyáros“ nem koturnosos darab, Derblay szalon-ember Lukácsy pedig meg nem Lear király, vagy Othello leszármasottja; különösen jól sikerült a II. felvonás nagy jelenete, amelyet igen szépen játsztak meg. Feleki Nelli (Athenais) átgondolt játékaival, elegans toiletteivel nagy hatást keltett. Fekete (Bligny). Kiss Laura (Marquise), Sedlari Anna (Susanne), Bánralvi (Monnet), jók voltak. A rendező ur azonban magyarázza meg a t. oz. „művészek“ és „művésznőknek“, hogy jó színész csak az lehet, aki szerepét — ha még oly kicsi is az — betanulja és nem lesi a sugót, ami kínos reá nézve, meg a hallgatóra is. Zsufoit ház, előkelő distingvált publikum.

Vasárnap „Szegedi Menyecske“ került színre és az előadásnak lelke Erdélyi Margit volt, aki a csimzseropet verveel élénken mutatta be.

Kedden ismét jutalomjáték lesz: a Fekete és nejeé a „Vasember“-ben, amely előre lát-hatólag jól fog beütni.

Dell Emma, az aradi szintársulat ked-vencz tagja, elszereződött a budapesti vigszin-házhoz, évi 3000 frt fizetéssel. A szerződést tegnap már tényleg alá is írta.

Operette premier. Malakoff hercege a czime egy operettének, melyet szombaton fog a nagyvárad szinkórben az aradi szintársulat bemutatni. Zenéjét Stern Gyula szerente. A szöveget Zell írta és Fenyéri fordította magyarra.

Ma kedden, május hó 21-én

Dobránszky Márton

kerthelyiségének

megnyitása alkalmából

a szent-annai gyermekzenekar

STEINER GYÖRGY karmester

vezénylete alatt

HANGVERSENYT

rendez, következő műsorról:

1. Jubileum-ünnepélyi induló . . . Kitteltől.
2. Nyitány „Midas király“ című operettéből . . . Eulenbertől.
3. „Ibolyák az uton“ keringő . . . Feltrástól.
4. „Nincsen csillag“ magyar dal Capaktól.
5. Hangverseny poloise 2 kürtre Clarentól.
6. „Jönnek a húsárok“ . . . Edlenbertől.
7. Alpési varázs, mazur . . . Schumantól.
8. „Die beiden Grosmüoken“ Solo két picula-fuvóra . . . Bilsetől.
9. „A pusztán“ magyar potpourri Oerteltől.
10. „Tüzlötök“ gyors . . . Schwertől.

Kezdeté 8 óraker. Belepti-díj 20 krajczár.

TÁVIRATOK.

A szabadelvűpárt értekezlete.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) A szabadelvűpárt tegnap este 7 óraker népes értekezletet tartott. Az értekezleten Podmaniczky Frigyes báró elnökölt.

Midőn Bánffy b. miniszterelnök az emelvényen megjelent, a párt tagjai hársány, többször megújuló éljenzéssel fogadták. Midőn az éljenzés lecsillapult, Bánffy b. utalt arra, hogy a hétfői ülésen felelni fog Helfy és Ugron interpellációjára az Agliardi ügyben. Felelete, amint azt a párt tagjai elképzelhetik, aligha lehetne egyéb, mint hogy utala megtörtént tényekre, amelyek a kormányhoz intézett interpellációra a legékesebben szóló válasz. (Zajos, hosszas éljenzés.) Feleletét

nem mondja itt el előre és ezért engedelmet kér. (Helyeslés.)

Együttal azonban kérnie kell a pártot, hogy támogassa továbbra is. Programja a régi s az marad a jövőre is minden irányban. A közjogi alap megvédése és érvényesítése azonban szintén a régi nyomban fog haladni. Es itt helyreigazítja azokat a félremagyarázásokat, amelyekkel az ő intencióit illetik. Nem akarja a közjogi alap fejlesztését semmi irányban, csak érvényesíteni akarja úgy, amint érvényesítették ezt a kormányelnökségben elődeidig is. (Zajos, hosszas éljenzés.) (Levelezőnk lapunk vasárnapi számában már jelezte előre a kormánynak ezt a kijelentését, mint az ellenzéki lapok támadásokra feltétlenül bekövetkezőt. A szerk.)

Wlássics Gyula a főrendiház tárgyalásai után szükségesnek tartja hangsúlyozni, hogy a kormány a maguk integritásában tovább is ragaszkodik az egyházpolitikai javaslatokhoz. (Zajos helyeslés és éljenzés.) A főrendiházi izenet előterjesztésekor javasolni fogja a bizottságokhoz való küldését a javaslatoknak. (Helyeslés.) A tárgyalás idejére nézve azonban később fogja megtenni előterjesztését. (Helyeslés.)

Bánffy Dezső b. a delegáció tagjainak megválasztására a szerdai napot javasolja, amit az értekezlet helyesléssel elfogadott.

Miután Podmaniczky b. még megemlékezett volna Daniél Pál tiszteletbeli elnök haláláról, az értekezlet Bánffy b. lelkes éltetése közben véget ért.

Az egyházpolitikai javaslatok.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) A főrendiház által legutóbb letárgyalt két egyházpolitikai javaslatról, a vallás szabad gyakorlatáról és az izraelita vallás reczepeziójáról az utóbbi napokban különféle hírek jártak keresztül-kasul a sajtót. Ezekkel a hírekkel szemben a kormány szándéka gyanánt, mint jó forrásból, a következőket jelenthetjük:

Szilágyi Dezső a képviselőházban a hétfői ülésen jelenti be a két javaslatra vonatkozólag a főrendiház izenétét. A kormány javasolni fogja, hogy a két javaslatot adják ki az illető bizottságnak. Ha a képviselőház ezt a javaslatot elfogadja, úgy az illető bizottságok még a delegációk összeülése előtt tárgyalni fogják a javaslatokat, azokról jelentéseiket a ház elé terjesztik, maga a ház azonban ezeket a javaslatokat a szünet előtt nem fogja tanácskozás tárgyává tenni. Mind a két javaslat öszre marad öszszel, mindenestre még a költségvetési vita előtt a képviselőház végezni fog az egyházpolitikával. (Lásd országgyűlési tudósításunkat. A szerk.)

Az országgyűlés tárgyalásai.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) Mint biztos forrásból halljuk, az országgyűlés érdemleges tanácskozásait már e hétfőn befejezi. Előreláthatólag szombaton tartják meg az utolsó érdemleges ülést. A jövő hét folyamán még lesz egy formai ülés abból a célból, hogy ezen a héten a képviselőház által a főrendiháznak átküldendő javaslatokról a képviselőház átvehesse a jelentéseket. Azután megkezdődik a szünet, mely szeptember végéig fog tartani.

A purosok és a delegáció.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) Arról értesülünk, hogy a pártonkivüliek, a purosok levelet intéztek a szabadelvűpárthoz s ebben a levélben a maguk számára két helyet kérnek a delegációban. A szabadelvűpárt azonban tekintettel arra, hogy a purosok mintegy husz tagból álló frakciót képeznek, csak egy helyet enged át nekik.

A purosok be is jelentették jelöltjeiket a delegációba; Szapáry Gyula és Battyhány Tivadar grófokat. Így azonban persze a kettő közül csak az egyik, és pedig valószínűleg csak Szapáry Gyula kerül be a delegációba.

Az országos gazdakongresszus.

Budapest, május 20. (Saját tud. táv.) A gazdakongresszus mind az öt szakosztálya ülést tartott, a legérdekesebb volt a IV-ik szakosztály ülése, a telepítés és kivándorlásról, melyen Bornemissza előadó a felvidéki mozgalmakról értekezett, a melyen kimutatta, hogy a Galiciából bevándorolt zsidók töképenz nélkül jönnek be, s kapzsiságukkal fenyegetik az ottani lakosokat, és merő ellentétben állanak az ottani zsidókkal, kik mind becsületes hazafiak.

Nagyfontosságú ujtás.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) A hivatalos lap tegnap nemcsak Goluchowski kinevezéséről szóló kéziratot, hanem egy másik, Bánffy által ellenjegyzett kéziratot is publikált, melyben a király a magyar miniszterelnököt kinevezésről értesíti. Ez teljes ujtás, mely közzójogilag nagyfontosságú. Az osztrák miniszterelnökhöz intézett hasonló császári kézirat azonban nem publikáltatott.

Wekerle és a delegáció.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) Wekerle elfoglaltsága miatt a delegációkban nem vehet részt.

Elhunyt képviselő.

Budapest, május 18. (Saját tud. táv.) Kőrösi Sándor debreczeni képviselő ma meghalt.

Mihályi beiktatása.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) Mihályi balázsfalvi érseknek május 26-án történendő ünnepélyes beiktatásánál a kormányt Szathmáry György közoktatásiügyi min. tanácsos fogja képviselni.

Bánffy és a külügyek.

Budapest, május 20. (Saj. tud. táv.) Valótlan az, hogy Bánffy és a külügyminiszter között tárgyalások folytak a magyar miniszterelnöknek a külügyekre való befolyása kérdésében. Ez ügyben mindig teljes egyetértés uralkodott a miniszterelnök és a külügyminiszter között.

Arviz károk.

Szombathely, május 20. (Saj. tud. táv.) Az újabb áradások sok százezer forintnyi kárt okoztak.

Agliardi utódja.

Bécs, május 20. (Saj. tud. távirata.) Mint hirlik, Agliardi utódjaul a francia Navva, haraklesi érseket és brüszeli nuncziust emlegetik.

Földrendés.

Firenze, május 20. (Saj. tud. táv.) Tegnap öt másodpercig, nagy földalatti morajjal, nagy földrendés volt. Lakosság éjjelt utcán töltötte. Éjjel ismétlődött a földrendés. Számosan megsebesültek, kár igen nagy. Környéken szintén erős rezgéseket éreztek.

Szelest elfogták.

Genève, május 20. (Saj. tud. táv.) Szeless Adorjánt vasárnap délután Annemasseban francia területen elfogták. Szeless véletlenül fordult meg Annemasseban, Genf közelében, végkép el akarva hagyni Genfet. Elfogatása nyilván magyar detektiv közbejöttével történt. További sorsa tárgyalásoktól függ. Kormány közönséges vétségért üldözi. Szeles mint politikai menekült, a francia kormánytól oltalmat kér.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog öszség jelentése. —

Budapest, május 20.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételköv szintén gyenge volt s az irányzat csendes maradt, elkelt 12000 mm. változatlan áron.

	mmassa	kg-gramm	frt
Tissavidéki	300	82.	7.72 $\frac{1}{2}$
"	100	82.	7.70
"	100	81.	7.70
"	100	81.	7.70
"	100	81. ⁵	7.65
"	300	80. ⁵	7.80
"	200	80. ⁴	7.60
"	100	80. ⁵	7.60
"	200	80. ⁵	7.67 $\frac{1}{2}$
"	100	79. ⁵	7.55
Pestvidéki	700	82.	7.70
"	700	81.	7.65
"	100	80. ⁵	7.60
"	200	79. ⁵	7.50
"	200	79. ⁵	7.57 $\frac{1}{2}$
"	100	79. ⁵	7.57 $\frac{1}{2}$
"	100	79.	7.55
"	150	78.	7.40
Tolnai	260	79.	7.42 $\frac{1}{2}$
"	300	78.	7.42 $\frac{1}{2}$
Székesfehérvári	100	81.	7.67 $\frac{1}{2}$
"	500	80. ⁴	7.65
"	400	78.	7.45
"	500	77.	7.35
Bánáti	2300	80.	7.57 $\frac{1}{2}$
Bácskai	200	78. ⁵	7.50
"	400	77. ⁵	7.37 $\frac{1}{2}$
Fel-ösmagyarországi	200	78.	7.30
Felső-tiszai	100	80.	7.55
Raktáronon	1000	81. ⁵	7.60
Zab	100		7.—
"	100		6.90
"	200		6.80
"	300		6.75

Határidőüzlet: Amerikából igen szilárd árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is szilárdabban indult az üzlet buzában és tengeriben s a gyenge üzletmenetre mindkettő párral alacsonyabban zárult. Zab és roza változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Ösi buza	7.97—7.29
Buza május—júniusra	7.34—7.35
Tengeri május—júniusra	6.59—6.60
Tengeri július—augusztusra	6.77—6.78
Ösi roza	6.53—6.54
Ösi zab	6.09—6.11
Ropozó	11.50—11.60

Külföld: New-York: bázára 1 $\frac{1}{2}$ —tengerire 1 $\frac{1}{8}$ szilárdabb. Chicago: buzára 1 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{8}$, tengerire 1 $\frac{1}{8}$ —1 $\frac{1}{8}$ szilárdabb. Páris: csendes, Liverpool: szilárd, London: tartózkodó.

Értéktőzsde: Szilárd árfolyamokon indult s míg nemzetközi papirok később meglanyhultak, addig helyi papirok s különösen magyar hitel tetemesen megszilárdult.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	399.80
Magyar hitelrészvény	468.75
Osztrák államvasút	492.—
Rima-Murányi	274.75
Lombard	108.—

Mezőgazdasági tudósítás. Nagy-Zeirin dröl írják lapunknak, hogy ott a múlt napi hosszas szárazságot jótékony eső váltót-

ta fel, Az eső különösen a búzának használt, mely már sárgulni és száradni kezdett. A zse fejét hányja; a zab és árpa ritkán és nagyon rosszul kelt ki. Tengerit a nagy szárazság miatt alig vetettek. A kapálók még eddig közepesnek mondhatók. A burgundi répa is ritkán kelt, néhol kapálják.

Szesszűzlet.

— Május 20. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 52.75, kicsinyben 53.25 hordó nélkül per 100 liter c., beleértve 85 ffr fogasztási adót.

Budapesti gabonafőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, május 20. d. u. 5 óra.

		Írlaját	100 kg. ár	
			frttól	frttag
Búza	bánási uj		7.80	7.55
	tiszavidéki		7.85	7.60
Búza	pestvidéki		7.30	7.55
	fejérmegyei		7.30	7.55
Búza	bácskai		7.40	7.65
Roze uj, I.-ső rendü			6.35	6.40
	Roze uj, II.-od rendü		6.30	6.35
Árpa takarmány			6.40	6.60
	Árpa égetni való		6.65	6.90
Árpa sörfőzdei			7.10	8.10
Zab		6.75	7 —	
Tengeri bánási			6.85	6.70
	Tengeri másnomü		6.60	6.65
Káposzta-repoze bánási				
Köles			6.30	6.80
Határidőre	Búza márcz.-ápr.			
	Búza szept.-okt.		7.37	7.39
Roze máj.-jun.			7.84	7.36
	Roze szept.-okt.		6.51	6.53
Tengeri máj.-jun.			6.58	6.59
	Tengeri jul.-aug.		6.75	6.77
Zab márcz.-ápr.				
	Zab szept.-okt.		6.10	6.12
Káposzta-repoze aug.-szept. 1894.			11.50	11.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. május 20.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	123.—
Magyar koronajárdék 4 ¹ / ₂	99.—
Magyar arany 4 ¹ / ₂	126.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂	108.50
Magyar keleti vasut 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyeresmény-sorsjegy kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	149.—
Osztrák papíjjárdék	101.25
Osztrák járdék ezüst	101.25
Osztrák járdék arany	123.—
Koronajárdék	101.50
1860-iki államsorsjegyek	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1079.—
Magyar hitelbank részvény	463.75
Osztrák hitelbank részvény	399.90
Osztrák-magyar állam vasut	402.50
20 frankos arany (Napoleon)	9.63
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	298.—
Német birodalmi márka	59.55
London	122.05
Páris	48.40

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —
Bécs, 1895. május 20.

Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	99.—
Magyar hitelrészvény	465.—
Osztrák hitelrészvény	400.25
Anglióbank részvény	172.—
Laenderbank részvény	281.70
Bécsi bankkegyesületi részvény	163.90
Déli vasut részvény	101.50
Osztrák északnyugati vasut részvény	432.75
Osztrák északnyugati (Elbevolgyi) részvény	391.25
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamarányi részvény	275.50
Brassói közénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	559.—
Lloyd-társulat részvény	566.—

IDEGENEK NÉVSORA.

— Május 20. —

Három Király szálloda: Biach Ignác kereskedő, Bécs. Meyer L. L. gyáros, London.
Mádor szálloda: Berkovits Márk vendéglős, Piski.
Gettag István kereskedő, Orosháza.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1895. évi április hó 1-től. —

ARADRÓL		ARADRA	
<i>Budapest felől indul:</i>		<i>Budapest felől érkezés:</i>	
Nagyvárad reggel	5.18	Vv. Csabáról reggel	9.10
Szolnokig d. u.	5.56	Nagyvárad este	8.42
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyvonat reggel	6.10
Személyvonat d. e.	11.20	Személyvonat d. u.	3.55
Személyvonat este	9.40	Gyorsvonat este	6.52
<i>Erdély felé:</i>		<i>Erdély felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsínről reggel	6.59
Soborsínig d. u.	2.30	Gyorsvonat d. e.	8.08
Személyvonat d. u.	4.30	Személyvonat d. e.	10.10
Gyorsvonat este	7.02	Személyvonat este	8.55
<i>Temesvár felé:</i>		<i>Temesvár felé:</i>	
Vegyesvonat reggel	6.20	Személyvonat d. e.	10.48
Vegyesvonat d. e.	11.30	Vegyesvonat d. u.	3.44
Személyvonat d. u.	5.—	Vegyesvonat este	10.55
<i>Szeged felé:</i>		<i>Szeged felé:</i>	
Személyvonat reggel	7.—	Személyvonat reggel	8.43
Vegyesvonat d. u.	4.10	Személyvonat este	8.10
<i>Gurahoncs felé:</i>		<i>Gurahoncs felé:</i>	
Személyvonat reggel	6.40	Személyvonat reggel	8.08
Személyvonat d. u.	5.10	Vegyesvonat d. e.	11.46
Vegyesvonat d. u.	12.25	Személyvonat este	8.45

VIZJELZÉS.

1895. évi május hó 20-án reggel 7 órakor észlelt víz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén:

Észlelési állomás	Hőmérsék.	Időjárás	Vízállás	
			Uzsimétr.	Uzsimétr.
Branyoska	+ 12*	esős	+ 146	—
Gyulafehérvár	+ 12*	esős	+ 66	—
Arad	+ 16*	felhős	+ 22	—
Makó	+ 16*	felhős	+ 172	—
Szeged	+ 14*	felhős	+ 398	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. május 20.

A m. kir. felyammerésüki hivatal.

NYILTÉR.*

Szives megfigyelésül.

Igen lekötölecz, sőt, kívánatra anyagi jutalomban is részesül, a ki tudatja velem, hogy Bács Nándor ur az aradi volt m. kir. adótárnok és Kirják Ferencz ur, a temesmegyei volt alispánnak sógora, jelenleg hol tartózkodik.

Arad, 1895. május 20.

Simon Jenő,

395 Arad, Batthyány-utca 19. sz. a.

**Uj üzlet!
A confectiohoz.**

Nagy választék

férfi-, női- és gyermek felöltőkben.

Arad, Andrásytér 14. sz.
(Hermann-palota.)

Telefon 381. 554

Olcsó, szabott árak!

4613/895. kp.

Hirdetmény.

Ezennel közhirre teszem, hogy a barmpiacz a megszűnt akadályok folytán ismét a rendes helyén az Óvár-téren fog megtartatni.

Aradon, 1895. április hó 13-án.

Sarlot Domokos főkapitány.

4654/1895.

Hirdetmény.

A közös hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben az 1895/96-ki tanév kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméit. m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, közhirre tesszük, hogy ezen pályázati hirdetmény levéltárunkban bármikor betekinethető.

Aradon, 1895. évi márczius hó 9-én.

A városi tanács.

5443/1895.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1883. évi XXXIV. törvényzikk módosításáról szóló 1890. évi XXIII. t. cz. értelmében a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában szervezett tisztképző tanfolyamban az 1895—96-ik tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény a nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által leküldetvén, az levéltárunkban bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. márcz. 20-án.

A városi tanács.

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Miskolcz.

10193/II. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Kassa állomásán a felvételi épület kibővítésének, illetőleg a felvételi épület Abos felőli végén egy toldalék épület hozzá építésének és a belső beosztás némi átalakításának biztosítására ezennel nyilvános verseny tárgyalás hirdettetik. A tervek az ajánlati költségszámítás, a szerződési és ajánlati minta ugyszintén a pályázati feltételek, a miskolczi üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, Szemere-utca 29. sz. I. emelet, valamint Kassán a kassai osztálymérnökségnél Barkóczy-tér 5. szám alatt, első emeleten a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A munkára teendő ajánlatok 1895. évi május hó 25-ig déli 12 óráig alulirott üzletvezetőség általános osztályánál nyujtandók be.

Az ajánlat 50 kros, a hozzá tartozó mellékletek pedig ivenkint 15 kros bélyeggel ellátva lepecsételve és a borítékon a következő felirattal ellátva nyujtandó be:

»Ajánlat Kassa állomáson építendő toldalék épületre.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon azaz 1895. évi május hó 24-én déli 12 óráig 600 ffr, azaz hatszáz o. é. forint banatpénz teendő le a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál, készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam 90⁰/₀-val számítva fogadtatnak el, de soha névértéken felül.

Csak ideje korán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Távíratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok el, vagy el nem fogadása iránt a miskolczi üzletvezetőség fenntartja magának a szabad döntési jogot.

Miskolcz, 1895. május hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

304/1895. gazd. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a törvényhatósági utakra szükséges kilométer kövek előállítására, szállítása és az azzal kapcsolatos összes munkáknak teljesítése iránt folyó évi május hó 27 én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási-ár: 540 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10 %-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtsésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtsés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi május hó 12-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

268/1895. szám

392

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1895. évi 2300. számú végzése következtében Dr. Fehér Manó ügyvéd által képviselt Holtzer S. és fia javára Mosonyi Sándor ellen 88 frt 50 kr. s jár. erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás után le és felülfoglalt és 465 frt 50 kr-ra becsült butorok, varrógépek és kész férfiszabó munkák, — nevezett felperes jelentkezése folytán — Simonics János, Ranunk H. és fia, Weiner K. felperesek javára is nyilvános árverésen eladatok.

Mely árverésnek a pécskai kir. bíróság 1255/1895. számú végzése folytán a helyszínén, vagyis M.-Pécskán, alperes lakásán leendő eszközlésére 1895. évi június hó 1-8 napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Aradon, 1895. május hó 15-én.

Klein Henrik
bir. végrehajtó.

Egy a közzétételben jártas

utazó ügynök

a ki a magyar és német nyelvet bírja,

fix fizetés mellett

azonnal alkalmazást nyerhet.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Inkei Emila Salgó-Tarjáni köszénbánya
aradi főügynöke.

385

178/1895. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság 3620/1895. számú végzése által Battonyai takarékpénztár jelentkezésére végrehajtatók javára is Reisz Valentin s Hoffmann György almás-kamarási lakosok ellen 380 frt — kr. tőke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 648 frt — kr-ra becsült lovak, butorok, tehén, disznó egyéből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatok.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Almás-Kamaráson alperesek lakásán leendő eszközlésére 1895. évi június hó 1. napjának délelőtti 1/2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el adatni fognak.

Az elárverezendő ingók vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint készpénzben lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1895. évi május hó 16-án.

394

Ortutay Antal
bir. végrehajtó.

57158/95. számhoz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1895. évi július hó 15-től 1896. évi július hó 15-ig esetleg 3 évre szükséges évenkénti 9000 métermázsa égő repcze olaj és 3000 kenő repcze olaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kr. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1895. évi június hó 5-ikének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők ugyan ezen időpontig átadók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt ajánlt olaj értékének 5% legkésőbb 1895. évi június hó 4-ikének déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 129.381/91. sz. általános szállítási és a fentebbi anyagok szállítására vonatkozó 39.986/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módozatok az igazgatóság anyag és leltárba szerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségénél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módozatok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest 1895. május hóban.

Az igazgatóság.**Hirdetés.**

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter urnak 426/1895. Eln. sz. a kiadott körrendelete értelmében, ezennel közhírré tételik, hogy az a ki Janku Avrahámnak tervezett szobor felállítása érdekében bármily cselekménye által közreműködik, adományokat gyűjt, vagy ad, kihágást követ el, és 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1895. évi márczius hó 23.

A városi tanács.

Kangarn öltönyök, fekete és kék . . 15—25 frtüg.

Divatos loden és cheviot öltönyök

minden színben 12—24 frtüg.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Meg nem felelő áru készséggel becseréltetik.
Kivánatra pénz is visszaadatik.

NEUMANN M.

ARAD, Andrassy-tér 9.

Telefon 238. sz.

Alapított 1845.

Szabott árak.

Szabott árak.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos női felöltők

áruháza

ARAD, Andrassy-tér 9-ik szám.

Lehető jutányos árak.

Telefon 238. sz.

Alapított 1875.

Alapított 1875.

354

„Aradi nyomda részvénytársaság” könyvnyomdája.